

DECIZIE nr. 58 din 24 februarie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 257 din 17 aprilie 2015**

Data intrării în vigoare 17-04-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Cristina Teodora Pop	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Elena Rafailă, Alexandru Rafailă și Alexandru Constantin Rafailă în Dosarul nr. 881/333/2014 al Tribunalului Vaslui - Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 802 D/2014.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale având ca obiect art. 278[^]1 din Codul de procedură penală din 1969 și se arată că aceasta este aplicabilă mutatis mutandis și în prezenta cauză, întrucât autorii excepției de neconstituționalitate formulează aceleași critici cu privire la prevederile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, din perspectiva aceluiași temei constituțional. Se face, totodată, trimitere la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, din 30 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza Grecu împotriva României, paragrafele 81-86, prin care instanța europeană a stabilit că existența unei căi de atac în care să fie verificată temeinicia și legalitatea soluției dispuse de procuror este suficientă pentru asigurarea dublului grad de jurisdicție în materie penală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea nr. 50/CP din 9 iulie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 881/333/2014, Tribunalul Vaslui - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Elena Rafailă, Alexandru Rafailă și Alexandru Constantin Rafailă într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate de autorii excepției împotriva unei încheieri de cameră preliminară prin care a fost respinsă ca nefondată plângerea promovată de aceștia împotriva unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală și de aplicare a unei sancțiuni cu caracter administrativ.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că lipsa unei căi de atac împotriva încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară, în cauzele în care nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, respinge plângerea împotriva soluțiilor de urmărire sau netrimitere în judecată, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată, admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a începe sau pentru a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală sau admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea ori, în cauzele în care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, respinge plângerea ca tardivă sau inadmisibilă, verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, exclude probele nelegal administrate ori, după caz, sancționează potrivit art. 280-282 din Codul de procedură penală actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii și: respinge plângerea ca nefondată, admite plângerea, desființează soluția atacată și trimite motivat cauza la procuror pentru a completa urmărirea penală sau admite plângerea și schimbă temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea, este neconstituțională, încălcând principiul egalității în drepturi, dar și accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, prevăzute la art. 16 și art. 21 din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. Se susține, totodată, încălcarea prin textul criticat a prevederilor art. 24 din Constituție referitor la dreptul la apărare, precum și cele ale art. 13 din Convenție cu privire la dreptul la un recurs efectiv.

7. Se arată, prin urmare, că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală contravin normelor constituționale ale art. 10, art. 11 și art. 20.

8. Pentru aceleași motive se susține încălcarea, prin textul criticat, a prevederilor art. 41, art. 44 și art. 47 din Constituție, precum și a dispozițiilor art. 51 și art. 129 din Legea fundamentală.

9. Se mai arată că prevederile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală contravin principiului rolului activ al judecătorului și al procurorului, încălcând, în acest fel, dispozițiile art. 124 și art. 129 din Constituție.

10. Tribunalul Vaslui - Secția penală opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că, potrivit art. 129 din Constituție, reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor prin care judecătorul soluționează plângerile împotriva rezoluțiilor sau a ordonanțelor procurorului de netrimitere în judecată este atributul exclusiv al legiuitorului. Se susține că eliminarea căilor de atac în această materie este justificată de caracterul special al procedurii instituite prin dispozițiile art. 341 din Codul de procedură penală, scopul ei fiind asigurarea celerității procesului penal.

11. Potrivit [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. Avocatul Poporului susține că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală nu aduc atingere accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil, consacrate de art. 21 din Legea fundamentală și art. 6 din Convenție, întrucât acestea nu prevăd obligativitatea regulii posibilității de exercitare a căilor de atac în orice fel de cauză, iar, conform art. 129 din Constituție, căile de atac se exercită în condițiile legii. Se susține că eliminarea de către legiuitor a căilor de atac, potrivit textului criticat, este determinată de nevoia de a asigura celeritatea procesului penal. Se face, totodată, trimitere la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 16 decembrie 1992, pronunțată în Cauza Hadjianastassiou împotriva Greciei, paragraful 33.

13. Referitor la pretinsa încălcare, prin dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, a principiului egalității în drepturi și, respectiv, a egalității în fața justiției, prevăzute la art. 16 alin. (1) și (2) și art. 124 alin. (2) din Constituție, precum și la [art. 7 din Legea nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, se arată că această critică nu poate fi reținută, întrucât textul criticat se aplică, în mod egal, tuturor subiectelor de drept care se încadrează în ipoteza normei. Se arată că textul criticat este similar art. 278¹ alin. 10 din Codul de procedură penală din 1969 și se face trimitere, în acest sens, la [deciziile Curții Constituționale nr. 1.019 din 29 noiembrie 2012](#) și nr. 242 din 29 aprilie 2014. Se conchide că prevederile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală nu contravin dispozițiilor art. 11, art. 16, art. 20, art. 21 și art. 24 din Constituție și nici prevederilor art. 6 din Convenție. Se arată, de asemenea, că art. 10, art. 41 și art. 47 din Legea fundamentală nu au incidență în cauză.

14. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: "Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6) și la alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) este definitivă."

17. Se susține că textele criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 10 referitor la relațiile internaționale, art. 11 cu privire la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 cu privire la accesul liber la justiție, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 41 referitor la muncă și protecția socială a muncii, art. 44 cu privire la dreptul de proprietate privată, art. 47 privind nivelul de trai, art. 51 referitor la dreptul de petiționare și art. 129 referitor la folosirea căilor de atac, precum și dispozițiilor art. 6 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la dreptul la un proces echitabil și la dreptul la un recurs efectiv.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului de constituționalitate, în raport cu critici de neconstituționalitate similare. Astfel, prin [Decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 5 decembrie 2014, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate invocată, reținând că prevederile art. 341 alin. (6)-(8) din Codul de procedură penală reglementează soluțiile pe care judecătorul de cameră preliminară le poate dispune cu privire la admisibilitatea plângerii formulate împotriva soluției de neurmărire sau de netrimitere în judecată, soluții dispuse de către procuror, după cum în cauză a fost sau nu pusă în mișcare acțiunea penală și, totodată, dispun cu privire la împrejurarea că încheierea astfel pronunțată, cu excepția situației referitoare la cazul în care se dispune începerea judecătii, este definitivă.

19. Prin aceeași decizie, Curtea a constatat că faptul că, potrivit alin. (8) al art. 341 supus analizei, încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6) și la alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) este definitivă, nu este de natură a afecta constituționalitatea dispozițiilor invocate, deoarece stabilirea competenței instanțelor

judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atributul exclusiv al legiuitorului. Astfel, s-a reținut că atât art. 129, cât și art. 126 alin. (2) din Constituție fac referire la "condițiile legii" atunci când reglementează exercitarea căilor de atac, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată urmând a fi prevăzute "numai prin lege".

20. Prin urmare, Curtea a conchis că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală nu aduc atingere dreptului la apărare prevăzut de art. 24 din Legea fundamentală și nici accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil, consacrate de art. 21 din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât nu înlătură posibilitatea părților interesate de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilă prin lege, într-un termen rezonabil. S-a precizat că nicio prevedere a Legii fundamentale și a actelor normative europene invocate de autorii excepției nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în orice cauză și că, astfel, așa cum a fost arătat mai sus, art. 129 din Constituție stipulează că părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac numai în condițiile legii.

21. Totodată, având în vedere natura cauzelor reglementate prin dispozițiile art. 340 și art. 341 din Codul de procedură penală, în care nu se judecă infracțiunea care a format obiectul cercetării sau urmăririi penale, ci soluția de neurmărire sau netrimite în judecată dispusă de procuror, Curtea a constatat că prevederile art. 2 privind dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală din Protocolul nr. 7 la Convenție nu sunt aplicabile în cauză. De asemenea, s-a reținut că prevederile art. 13 din Convenție nu au aplicabilitate în cauză, întrucât dreptul la un recurs efectiv este distinct de dreptul la exercitarea unei căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești. Totodată, Curtea a constatat că eliminarea căilor de atac în această materie este justificată de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 340 și art. 341 din Codul de procedură penală, legiuitorul urmărind să asigure celeritatea procedurii și obținerea în mod rapid a unei hotărâri definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar cu privire la soluția procurorului.

22. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudența Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziei anterior arătate sunt aplicabil și în prezenta cauză.

23. Având în vedere cele arătate, Curtea nu poate reține încălcarea prin textul criticat a prevederilor art. 16 din Constituție referitor la egalitatea în drepturi și nici că acesta contravine dispozițiilor constituționale ale art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 129 cu privire la folosirea căilor de atac.

24. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile constituționale ale art. 10 privind relațiile internaționale, art. 41 referitor la muncă și protecția socială a muncii, art. 44 cu privire la dreptul de proprietate privată, art. 47 privind nivelul de trai și art. 51 referitor la dreptul de petiționare nu sunt incidente în cauză.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate formulată de Elena Rafailă, Alexandru Rafailă și Alexandru Constantin Rafailă în Dosarul nr. 881/333/2014 al Tribunalului Vaslui - Secția penală și constată că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Vaslui - Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 februarie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Cristina Teodora Pop
